

2021-08-24

Ärendenr: 2021/00864-2
Dnr: 2021/00864

Dnr: S2021/00866

Region Blekinge
Område nära vård
Agnes Lindeberg, verksamhetsstrateg

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över betänkandet *God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6)*

Region Blekinge har fått möjlighet att yttra sig om förslag i betänkande av utredningen *God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6)*.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis vill Region Blekinge framhålla att utredningen är välskriven och omfattande. Region Blekinge instämmer i att det finns ett behov av att lyfta arbetet med psykisk hälsa och ohälsa inom primärvården då primärvården ansvarar för och handlägger cirka 70 procent av all psykisk ohälsa enligt tidigare gjord kartläggning i Region Blekinge. Region Blekinge delar åsikten att primärvården ska definiera uppdraget och vara med i planeringen kring omställningen, för att intentionerna ska kunna genomföras och implementeras. När resurser inom primärvården ger otillräckligt behandlingsresultat, måste den specialiserade vården finnas som faktiskt resurs för att säkerställa att patienten får den vård som behövs. Region Blekinge anser att, för att omställning av vården ska kunna fullföljas, krävs också ett tydligt nationellt stöd.

Fördjupat ställningstagande

Region Blekinge instämmer i att:

- primärvårdens uppdrag bör förtydligas så att bemötande och behandling av psykisk ohälsa ska utgå från primärvårdens uppdrag. För att möjliggöra det föreslås en ändring i Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), 13 a kap. 1 § om primärvårdens grunduppdrag. Ändringen innebär att primärvårdens uppdrag ska vara att tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster vid vanligt förekommande *fysiska och psykiska* vårdbehov till skillnad från den nuvarande lagtexten *att tillhandahålla de hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov*
- allt arbete i primärvård ska utgå från primärvårdens uppdrag samt från en helhetssyn så att fragmentisering och splittrade insatser motverkas
- uppdraget ska definieras av primärvården utifrån generalistuppdraget och inte som tidigare skett av den specialiserade vården. Vid framtagande av kunskapsunderlag måste primärvårdens kontext inkluderas på ett tydligt sätt
- primärvården ska utgöra basen i hälso- och sjukvårdssystemet med ett särskilt uppdrag att vara samordnande och hälsofrämjande

- kunskap om olika professioners bidrag i arbetet med att möta psykisk ohälsa, ger möjlighet att organisera arbetet effektivt inom primärvården. Vårdsamordnare eller psykosociala team kan vara sätt att möjliggöra bästa tillgängliga kunskap
- primärvården, för att avgöra rätt vårdnivå, ska göra en första bedömning då patient söker för psykisk ohälsa. Om bedömning görs att patientens vårdbehov inte kan tillgodoses inom primärvården, ska samverkan ske med den specialiserade vården
- det finns behov av utbildning och kompetenshöjande insatser inom området psykisk hälsa
- samverkan mellan primärvård, specialiserad psykiatrisk vård och kommunala verksamheter är nödvändig för att uppnå god tillgänglighet. Även utvecklandet av e-hälso- och distanstjänster kan bidra till att förbättra tillgängligheten. 1177 Vårdguiden, stödlinjer och frivilligorganisationer ses som viktiga aktörer för att möta psykisk ohälsa.
- behov finns av ett nationellt primärvårdsregister som utvecklar datakvalitet för att säkerställa enhetlighet i registrering av diagnoser och åtgärder i syfte att möjliggöra verksamhetsutveckling och forskning.

Region Blekinge anser vidare att:

- det krävs stöd från nationellt håll för att möjliggöra en omställning av vården, till exempel i form av riktade statsbidrag till primärvården
- den föreslagna ändringen av lagtexten innebär att helhetsperspektivet tydliggörs
- primärvårdens struktur med omhändertagande av äldre även lämpar sig för att inkludera äldres psykiska hälsa, då samsjuklighet är vanligt förekommande
- om primärvårdens uppdrag utökas, bör det definieras och förtydligas så att erforderliga resurser finns
- ett förtydligande behövs för hur regionerna ska arbeta med att utveckla och stödja primärvårdens roll som bas i hälso- och sjukvårdsorganisationen och därmed för den psykiska hälsan
- kunskapsunderlag för hur arbetet kan bedrivas i primärvården bör tas fram på nationell nivå för att säkerställa jämlik vård
- utbildning och fortbildning bör initieras på nationell nivå för att säkerställa god och jämlik vård. Särskilt viktigt är detta för mindre regioner.
- ungdomsmottagningarna bör få en tydligare och mer enhetlig roll i primärvårdens uppdrag kring psykisk ohälsa
- för att primärvården ska kunna utgöra navet i hälso- och sjukvården krävs att primärvården inkluderas i kunskapsstyrningen. Representanter för primärvård bör därför finnas i aktuella programområden på såväl lokal, som regional och nationell nivå

Remissvaret är framtaget genom internt samråd i regionen.